

59. అల్ హాష్ (సమూహం) సూరా

సరిచయం

ఈ సూరా మదీనా కాలానికి చెందినది. ఇందులో 24 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఏకదైవ రాధన, యుద్ధసౌత్తు పంపిణీ గురించి ఈ సూరా బోధించింది. ఈ సూరాలోని రెండవ ఆయతులో వచ్చిన సమూహం అన్న పదాన్ని ఈ సూరాకు పేరుగా పెట్టడం జరిగింది. మదీనాలో కొత్తగా ఏర్పడిన ముస్లిం సమాజాన్ని ప్రమాదంలో పడెయ్యడానికి అక్కడి బనూ నజీర్ అనబడే యూద తెగ కుట్రపన్నింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్(సఅసం)తో చేసుకున్న ఒప్పందాన్ని వారు ఉల్లంఘించారు. అవిశ్వాసులతో, కపటవిశ్వాసులతో కూటమి కట్టారు. క్రీ.శ. 625లో ఇది జరిగింది. వారందరినీ ప్రవక్త ముహమ్మద్(సఅసం) మదీనా నుంచి బహిష్కరించారు. వారి వస్తుసామగ్రిని, ఆయుధాలు తప్ప మిగిలిన సమస్తాన్ని తీసుకు వెళ్ళడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. వారి అస్తిపాస్తులు, పొలాలను బీదముస్లిములకు పంచడం జరిగింది.

ఈ సూరా అల్లాహ్ ఔన్నత్యాన్ని కొనియాడుతూ ప్రారంభమయ్యింది. ఆయన అపార శక్తిసంపన్నుడు, మహా వివేకవంతుడు. ఈ సూరాలో వినమ్రత, సదాచరణల ప్రాముఖ్యాన్ని గుర్తుచేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే విశ్వంలోని సమస్తం అల్లాహ్ ఔన్నత్యాన్ని మాత్రమే కొనియాడుతోంది. యూదులకు మిత్రులుగా వ్యవహరిస్తున్న కపటవిశ్వాసుల గురించి ఈ సూరా ప్రస్తావించింది. యూదులు చివరకు కష్టంలో చిక్కుకున్నప్పుడు ఈ కపటవిశ్వాసులు వారికి ఎలా సహాయం చేయలేకపోయారో కూడా తెలిపింది. మదీనా వలస వచ్చిన విశ్వాసుల త్యాగనిరతి, నిజమైన విశ్వాసాల గురించి కూడా ఈ సూరా ప్రస్తావించింది. ప్రారంభంలో ముస్లిములు మక్కా నగరాన్ని వదిలి మదీనాకు వలస రావలసి వచ్చింది. మదీనాలో వారికి సహాయపడిన స్థానికుల గురించి వారు ఏ విధంగా వలస వచ్చిన వారికి ఆశ్రయం, ఆర్థిక సహాయం అందించినది ఈ సూరాలో తెలియజేయడం జరిగింది.

59. అల్ హాష్ష సూరా¹

అవతరణ : మదీనా ఆయతులు : 24

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ
అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతున్నది.
ఆయన మహా శక్తిమంతుడు, వివేక
వంతుడు.

2 ఆయనే గ్రంథవహులలోని అవిశ్వా
సులను వారి ఇండ్ల నుండి తొలి(సారి)
సమీకరణలోనే తీసివేశాడు.² వారు వెళ్ళి
పోతారని మీరు (సయితం) ఊహించ
లేదు. (పటిష్టమైన) తమ కోటలు తమను
అల్లాహ్ (దెబ్బ) నుండి రక్షిస్తాయని వారు

سُورَةُ الْحَشْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

① سَمِعَ اللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنُوا أَن يُجْرَبُوا وَظَنُوا أَنَّهُم بِآيَاتِنَا كَاثِبُونَ

1. యూదుల తెగ అయిన బనూనజీర్ గురించి ఈ సూరా అవతరించింది. అందుకే ఈ సూరాను 'సూరతున్నజీర్'గా కూడా వ్యవహరిస్తారు (సహీహ్ బుఖారీ - అల్ హాష్ష సూరా వ్యాఖ్యానం).
2. మదీనా పరిసరాలలో మూడు యూద తెగలు నివసించేవి - అవి 1. బనూనజీర్, 2. బనూ ఖురైజా 3. బనూ ఖైనుఖా. దైవప్రవక్త మక్కా నుండి మదీనాకు వలస వచ్చిన తరువాత యూద తెగలతో 'మైత్రీ ఒప్పందం' కూడా చేసుకున్నారు. కాని యూదులు మాత్రం ఆ ఒప్పందాన్ని ఖాతరు చేయకుండా మక్కాలోని ఖురైషులతో చేతులు కలిపి ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నసాగారు. కడకు వారి కుతంత్రాలు ఏ స్థాయికి చేరాయంటే దైవప్రవక్త (స) నే హత్య చేయాలనుకున్నారు. ఒకానొక తగాదాను పరిష్కరించడానికి దైవప్రవక్త (స) యూదుల వాడకు వెళ్ళినప్పుడు, వారు ఇంటి పై కప్పు నుండి దైవప్రవక్త (స)పై ఒక పెద్ద బండరాయిని దొర్లించబోయారు. ఈ సంగతి వహీ (దైవ సందేశం) ద్వారా ప్రవక్తకు తెలుపబడింది.

దైవప్రవక్త (స) వెంటనే అక్కడినుంచి తిరిగి వచ్చేశారు. బనూ నజీర్ విశ్వాస ఘాతుక చర్యల కారణంగా దైవప్రవక్త (స) వారికి వ్యతిరేకంగా ఒక సైనిక దళాన్ని సమాయత్తం చేశారు. కొన్ని రోజుల వరకూ ఆ యూదులు ముట్టడించబడ్డారు. ఆఖరికి ప్రాణభిక్ష

అనుకున్నారు. ³ అయితే వారు ఊహించని చోటునుంచి అల్లాహ్ దెబ్బ వారిపై విరుచుకుపడింది. ⁴ ఇంకా అల్లాహ్ వారి గుండెల్లో దడ పుట్టించాడు. ⁵ వారు తమ ఇండ్లను చేజేతులా కొల్లగొట్ట సాగారు. ⁶ ముస్లింల చేతుల మీదుగా కూడా

مِنَ اللَّهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ مِنْ حَيْثُ أَمَرَ عَسَابًا وَقَدَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُجْرِبُونَ بِيَدِهِمْ بِأَيْدِيهِمُ وَاللَّيْلُ يُرِيئِينَ

పెట్టే పక్షంలో తాము నగరాన్ని విడిచిపెట్టి పోతామని వారు రాయబారం పంపారు. మహాప్రవక్త (స) ఈ ప్రతిపాదనను ఆమోదించారు. ఇదే తొలిసారి సమీకరణ (అవ్వలుల్ హాష్ష)గా అభివర్ణించబడింది. ఆ విధంగా వారు మదీనా పొలిమేరల నుంచి తీసివేయబడ్డారు. అనంతరం ఖైబరులో నివసించసాగారు. ద్వితీయ ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) వారిని రెండవసారి అక్కడినుంచి గెంటివేయగా, వారు సిరియా ప్రాంతం వైపు తరలిపోయారు. సమస్త మానవాళి ఆఖరి సమీకరణ అక్కడే జరుగుతుందని చెబుతారు.

3. ఎందుకంటే యూదులు చాలా పటిష్టమైన కోటల్ని నిర్మించుకున్నారు. తమ కోటల్ని జయించే శక్తి ఎవరికీ లేదని వారు మిడిసిపడేవారు. యూదుల కోటలను వశపరచు కోవటం అంత తేలిక కాదని ఇటు ముస్లింలు కూడా భావించేవారు.
4. కాని ఎవరూ ఊహించని రీతిలో దైవప్రవక్త (సఅసం) తన సేనా వాహినితో వారి కోటలను నలువైపులనుంచీ ముట్టడించి, వారి దైనందిన జీవనాన్ని స్థంభింపజేశారు.
5. మరోవైపు దేవుడు యూదుల గుండెల్లో గుబులు పుట్టించాడు. అందుకే వారు ఊరువిడిచి పోవటానికి సులభంగా అంగీకరించారు. ఆ సందర్భంగా కపటుల సర్దారు అయిన అబ్దుల్లా బీన్ ఉబై ఎట్టిపరిస్థితిలోనూ ముస్లింలకు లొంగరాదని, తామంతా యూదులకు అండగా నిలుస్తామని కబురంపాడు. అయితే దేవుడు తన ప్రవక్తకు అపూర్వమైన రీతిలో తోడ్పడ్డాడు. ఆయన (స) నెలరోజుల ప్రయాణానికి దూరంగా ఉండగానే శత్రువు గుండెల్లో అలజడి రేగేది. అందువల్ల యూదుల శిబిరాల్లో తీవ్రమయిన భయోత్పాతం ఏర్పడింది. బ్రతికుంటే బలుసాకైనా తిని బ్రతకవచ్చన్న ఉద్దేశంతో వారు కాళ్ళ బేరానికి వచ్చారు. తాము మోసుకుపోగలిగేంత వస్తుసామగ్రిని తీసుకు వెళ్ళేందుకు అనుమతించమని ప్రాధేయపడ్డారు. దైవప్రవక్త (స) అందుకు సమ్మతించారు. అప్పుడు వారు ఇంటి తలుపులను సయితం పెకలించి తమ వెంట తీసుకుపోయారు.
6. తాము ఊరు విడిచిపోక తప్పదని తేలిపోయిన తరువాత యూదులు తమ ఇండ్లను

(ధ్వంసం చేయించుకున్నారు).⁷ కాబట్టి ఓ కళ్లున్నవారలారా! దీని ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోండి.⁸

3 ఒకవేళ అల్లాహ్ వారిపై దేశ బహిష్కరణను వ్రాసి ఉండకపోతే, వారిని ప్రపంచంలోనే దండించి ఉండేవాడు.⁹ పరలోకంలోనైతే వారికి నరకాగ్ని శిక్ష ఎలాగూ ఉంది.

4 ఈ విధంగా ఎందుకు జరిగిందంటే వారు అల్లాహ్ పై, ఆయన ప్రవక్తపై కయ్యానికి కాలు దువ్వారు. ఎవడు అల్లాహ్ పై కయ్యానికి కాలు దువ్వినా అల్లాహ్ వాణ్ని చాలా కఠినంగా శిక్షిస్తాడు.

فَاعْتَرِبُوا يَٰٓأُولِيَ الْبَصَارِ ۖ

وَلَوْلَا أَن كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَزَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا

وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

ذٰلِكَ بِاَنَّهٗمْ سَاۡفَٔوْا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗٓ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَاٰلِهٖ

شَٰدِیۡنَہٗٓ اَعۡبَابٌ ۝

తమ స్వహస్తాలతో నాశనం చేయసాగారు. ఆ ఇళ్లు ముస్లింలకు నివాసయోగ్యంగా ఉండరాదన్నది వారి ఉద్దేశం. అదీగాక మోయగలిగినంత సామాను తీసుకుపోయేందుకు అనుమతించబడినందున, ఈ వెసులుబాటు నుండి పూర్తిగా లబ్ధిపొందుతూ వారు తమ ఇండ్లను సయితం కూల్చి వాటిలోని ముఖ్యమైన సామగ్రినంతటినీ తీసుకుపోయారు.

7. ముట్టడి జరిగినప్పుడు లోపల ఒకవైపు యూదులు తమ ఇండ్లను తామే నాశనం చేస్తూ ఉంటే, మరోవైపు బయటి నుండి ముస్లిం సేనలు వారి ఇండ్లను ధ్వంసం చేయసాగారు. లేదా యూదులు పాక్షికంగా తమ ఇండ్లను కూల్చివెళ్ళగా మిగతా సామగ్రిని వెలికి తీయటానికి ముస్లింలు మరిన్ని కూల్చివేత కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసి వచ్చింది.

8. చూడబోతే బనూ నజీర్ తెగ సాధన సంపత్తుల రీత్యా, రణనీతి దృష్ట్యా ఎంతో బలవత్తరమైనది. కాని అల్లాహ్ వారికి ఇచ్చిన గడువు పూర్తవటంతో వారు దేవుని ఉచ్చులో బిగుసుకుపోయారు. వారి తెలివితేటలుగానీ, వారి కంచుకోటలుగాని వారిని ఆడుకోలేకపోయాయి. అన్ని హంగులూ ఉండి కూడా వారు చేతులెత్తేయక తప్పలేదు. ఆలోచించే వారికొరకు ఇందులో గొప్ప నీతి ఉంది.

9. అంటే - వారికి దేశ బహిష్కార శిక్ష పడనుందన్న సంగతి దేవుడు ముందుగానే రాసి పెట్టాడు. ఒకవేళ ఈ శిక్ష పడని యెడల దేవుడు ఇహలోకంలోనే వారిని తీవ్రంగా

5 మీరు కొన్ని ఖర్చురపు వృక్షాలను నరికివేసినా లేదా వాటిని వాటి ప్రేక్షపై నిలిచి ఉండేలా వదిలివేసినా - ఇదంతా అల్లాహ్ అనుజ్ఞతోనే జరిగింది. అవిధేయులను అవమానపరచటానికి ¹⁰ (ఆపాటి చర్య అవసరమయింది).

6 ఇంకా - అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు అందజేసిన వారి సొమ్ముల కోసం మీరు మీ గుర్రాలనుగానీ, ఒంటెలను గానీ పరుగెత్తించలేదు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు తాను కోరిన వారిపై అధికారం వాసగుతాడు. ¹¹ అల్లాహ్ కు అన్నింటిపై అధికారం ఉంది.

مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْلُغَزَىٰ الْفَيْقِيْنَ ۝۱۰

وَمَا آتَاكُمُ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُ فَمَا آوَجِعْتُمْ عَلَيْهِ مِن خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ ۗ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۱

శిక్షించేవాడు. వారి సహోదరులైన బనూ ఖురైజాకు ఎంటువంటి శిక్ష పడిందో వీరికీ అటువంటి శిక్షే పడి ఉండేది. బనూ ఖురైజాకు చెందిన యువకులను వధించి, వృద్ధులను, ఇతరులను నిర్బంధించిన సంగతి తెలిసిందే. వారి ఆస్తిపాస్తులు ముస్లింలకు 'మాలె గనీమత్' (యుద్ధప్రాప్తి)గా అప్పగించబడ్డాయి.

10. 'లీనతిన్' అనేది ఖర్చురాలలో ఒక రకం. ఉదాహరణకు అజ్వా, బర్నీ లాంటి రకాల మాదిరిగానే ఇది కూడా ఒక మేలుజాతి ఖర్చురం అన్నమాట, లేదా సాధారణ ఖర్చుర చెట్టు కూడా కావచ్చు. బనూనజీర్ వాడను ముట్టడించినపుడు ముస్లింలు దైవప్రవక్త (సఅసం) ఆదేశానుసారం కొన్ని ఖర్చుర చెట్లను నరికి వేశారు. మరికొన్ని ఖర్చుర చెట్లకు నిప్పుపెట్టారు. శత్రువును బయటికి తీయటానికి, వారిని లొంగదీసుకోవటానికి అవలంబించిన వ్యూహం ఇది. దేవుడు కూడా ముస్లింల ఈ రణనీతిని సమర్థించాడు. దాన్ని యూదులను పరాభవం పాల్జేయడానికి గైకొనబడిన చర్యగా అభివర్ణించాడు.

11. ముస్లింల స్వాధీనంలోనికి వచ్చిన బనూ నజీర్ భూభాగం మదీనా నగరానికి మూడు మైళ్లదూరంలో ఉంది. అంటే ఈ ప్రదేశం కోసం ముస్లింలు సుదీర్ఘప్రయాణం చేయవలసిన అవసరం ఏర్పడలేదు. వారు తమ గుర్రాలను, ఒంటెలను దొడుతీయించి చెమటోడ్చలేదు. వారు యూదులతో పోరాడనూ లేదు. అలుపూసలుపూ లేకుండానే - అలవోకగా - ఒప్పందం ద్వారా ఆ ప్రాంతం ముస్లింల కైవసం అయింది. అంటే యుద్ధం జరగకుండానే ఈ ప్రాంతాన్ని దేవుడు తన ప్రవక్తకు స్వాధీనపర్చాడు. అందుకే

7 (మీరు చెమటోడ్చుకుండానే ఇతర) పుర ప్రజల నుండి అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు స్వాధీనపరచిన సొమ్ము అల్లాహ్ కు, ప్రవక్తకు, బంధువులకు, అనాథలకు, నిరుపేదలకు, బాటసారులకు వర్తిస్తుంది. ఈ సంపద మీలోని ధనిక వర్గాల మధ్యనే పరిభ్రమిస్తూ ఉండరాదన్న ఉద్దేశంతో ఈ విధంగా నిర్ణయించటం జరిగింది. దైవ ప్రవక్త మీకు ఇచ్చిన దానిని (సంతోషంగా) పుచ్చుకోండి. ఆయన ఏ విషయం నుండైనా మిమ్మల్ని వారిస్తే, దాన్ని వదిలిపెట్టండి. అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కరిసంగా శిక్షించగలవాడు.

8 (ముఖ్యంగా ఈ 'హై' సొమ్ము) తమ ఇల్లా వాకిలి నుండి, తమ ఆస్తిపాస్తుల నుండి గెంటివేయబడిన నిరుపేద ముహ్ జిర్లకు వర్తిస్తుంది. (ఎందుకంటే) వారు దైవానుగ్రహాన్ని, దైవప్రసన్నతను ఆశిస్తూ, దైవానికీ, ఆయన ప్రవక్తకు తోడ్పడుతున్నారు. వారే అసలు సినలు సత్య సంఘులు. ¹²

9 ఇకపోతే వీరికంటే ముందే ఈ ప్రదేశం (మదీనా)లోనూ, విశ్వాసంలోనూ స్థానికులై ఉన్నవారు (వారికి కూడా ఈ సొమ్ము

مَا آتَاكَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِللَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالسَّالِكِينَ وَابْنِ السَّبِيلِ لَكَ لَا
يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا لَكُمْ الرَّسُولَ فخذوا
مآطكم عنه فإنه هوانا واتقوا الله إن الله شديد العقاب ٥

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ
يَبْتَغُونَ قَصَصًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْهَرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
أُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ٥

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُجْرُونَ مَنْ هَاجَرَ

ఇక్కడ ప్రాప్తమయిన సొమ్ము 'హై' గా ఖరారు చేయబడింది. శత్రువుతో తలపడకుండానే పాదాక్రాంతమైన సొత్తు 'హై' గా వ్యవహరించబడుతుంది. యుద్ధం జరిగిన పిదప ముస్లిం సేనల స్వాధీనంలోకి వచ్చిన సొమ్ము 'మాలె గనీమత్' (యుద్ధప్రాప్తి)గా పరిగణించబడుతుంది.

12. 'హై'గా వ్యవహరించబడే సొమ్మును ఏ ఏ పద్దుల్లో ఖర్చుపెట్టాలో ఇక్కడ వివరంగా

తమ స్వార్థప్రియత్వం (పేరాశ) నుండి రక్షించబడినవారే కృతార్థులు. ¹⁶

10 వారి తరువాత వచ్చినవారు (వారికీ ఈ సొమ్ము వర్తిస్తుంది), వారిలా వేడుకుంటారు : “మా ప్రభూ! మమ్మల్ని క్షమించు. మాకన్నా ముందు విశ్వసించిన మా సోదరులను కూడా క్షమించు. విశ్వాసుల యెడల మా హృదయాలలో ఎలాంటి ద్వేష భావాన్నీ కలిగించకు. ¹⁷ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా నీవు మృదు స్వభావం కలిగిన వాడవు, కనికరించేవాడవు.”

11 (ఓ ముహమ్మద్ - స!) నీవు కపటులను చూడలేదా? వారు గ్రంథవహుల్లోని తమ అవిశ్వాస సోదరులతో, “మీరు గనక దేశం నుండి బహిష్కరించబడితే మేము

فَقَسِمَهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْلَمُونَ ①

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ②

الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى الَّذِينَ آمَنُوا يُقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا

తినిపించాలన్నది వారి పథకం. వారు తమ పథకాన్ని సక్రమంగానే అమలుపరచారు. తెల్లవారాక ఆ సహాబి దైవప్రవక్త (సఅసం) సన్నిధికి వచ్చినప్పుడు, రాత్రి మీరిద్దరు చేసిన అతిథి మర్యాదను దేవుడు కొనియాడుతూ “తమకు లేకపోయినప్పటికీ వారు తమపైన వారికే ప్రాధాన్యతనిస్తారు” అన్న ఆయతును అవతరింపజేసాడు అని ఆయన (స) తెలియజేశారు (సహీహ్ బుఖారీ : హాష్ర్ సూరా వ్యాఖ్యానం). అన్నార్లు చేసిన అసాధారణ త్యాగాలకు మరో ఉపమానం ఏమిటంటే, ఒక అన్నార్ సోదరునికి ఇద్దరు భార్యలుండేవారు. అతను తన భార్యలలో ఒకామెకి విడాకులిస్తానని ప్రతిపాదించాడు. విడాకులివ్వబడిన ఆమెకు - ఇద్దత్ (గడువు) ముగిసిన పిదప - తన ముహాజిర్ సోదరునికిచ్చి వివాహం జరిపించాలన్నది అతని అభిమతం (సహీహ్ బుఖారీ : కితాబున్నికాహ్).

16. స్వార్థప్రియత్వం లేక ఆత్మ లోభత్వం గురించి హదీసులో ఈ విధంగా చెప్పబడింది: “మీరు ఆత్మలోభత్వం నుండి మిమ్మల్ని రక్షించుకోండి. ఈ ఆత్మలోభత్వమే పూర్వీకులను నాశనం చేసింది. ఈ రోగమే వారిని రక్తపాతానికి పురిగొల్పింది. మరి వారు అధర్మ విషయాలను ధర్మసమ్మతం చేసేసుకున్నారు.” (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ బిర్).
17. మీరు ‘ఛై’ సొమ్ముకు అర్హులైన వారిలో మూడవ వర్గం వారు. మీరు దైవమార్గంలో

కూడా తప్పకుండా మీ వెంటే బయలు దేరతాము. మీ విషయంలో మేమెన్నటికీ ఎవరి మాటా వినము. ఒకవేళ మీతో గనక యుద్ధం జరిగితే మేము మీకు తప్పకుండా సాయం చేస్తాము”¹⁸ అని అంటారు. కాని వాళ్ళు వట్టి అబద్ధాల రాయుళ్ళని అల్లాహ్ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు.¹⁹

12 ఒకవేళ వారు వెళ్ళగొట్టబడితే, వీరు వారితోపాటు వెళ్ళేరకం కాదు. ఒకవేళ వారితో యుద్ధం చేయబడితే వీళ్లు వారికి సాయం కూడా చేయరు.²⁰ ఒకవేళ సాయంగా వచ్చినా²¹ వెన్నుచూపి పారిపోతారు.²² మరి వారికి ఎలాంటి తోడ్పాటు కూడా లభించదు.²³

مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لِيُنْزِلُوا إِلَيْكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾

لِيُنْزِلُوا إِلَيْكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾

ప్రస్థానం చేసివచ్చిన ప్రవక్త ప్రియసహచరులను ఆదర్శంగా తీసుకున్నవారు. తాబయీలు, వారి తరువాతి వారు, ప్రళయదినం వరకు ఉనికిలోనికి వచ్చే విశ్వాసులు, భక్తిపరాయణులు అందరూ ఈ తృతీయ శ్రేణిలో ఉంటారు. అయితే వీరంతా ప్రవక్త ప్రియసహచరులైన అన్సార్లను, ముహాజిర్లను గౌరవిస్తూ, వారి మన్నింపు కోసం ప్రార్థించేవారై ఉండాలి. అంతేగాని ప్రవక్త ప్రియశిష్యులను కించపరిచేవారు, శంకించే వారై ఉండకూడదు. వారిపట్ల ఆంతర్యాలో వైరభావం లేకమైనా కలిగి ఉండకూడదు.

ఈ ఆయతును ఆధారంగా చేసుకొని ఇమామ్ మాలిక్ ఏమంటున్నారో చూడండి : దైవప్రవక్త సహచరులను తూలనాడే రాఫిజీలకు ‘షై’ ధనంలో నుంచి వాటా ఇవ్వబడదు. ఎందుకంటే (‘షై’ సొమ్ము పంపిణీ నేపథ్యంలో) అల్లాహ్ ప్రవక్త సహచరులను కొనియాడగా వీరు వారిని తూలనాడుతున్నారు.

విశ్వాసుల తల్లి హజ్రత్ ఆయిషా (ర.అన్ హా) ఇలా అంటున్నారు : “దైవప్రవక్త ప్రియసహచరుల (రజి) మన్నింపు కోసం ప్రార్థించమని మీకు ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని మీరేమో ఆ మహనీయులను తూలనాడుతున్నారు. ఈ ఉమ్మత్లోని తరువాతి వారు తమ పూర్వీకులపై శాపనారాలు పెట్టనంతవరకూ ఈ ఉమ్మత్ రూపుమాపబడదు అని మీ ప్రవక్త (స) చెప్పగా నేను విన్నాను.” (ఇబ్నై కసీర్).

13 (ముస్లిములారా!) వారి హృదయాలలో అల్లాహ్ భయంకన్నా అధికంగా మీ భయం ఉంది.²⁴ ఎందుకంటే వారు తెలివితేలిని జనులు.²⁵

14 వారంతా ఏకమైనా మీతో (మైదానాలలో) పోరాడలేరు. అయితే కోటలు గల పురములలో ఉండిగానీ, గోడల చాటున మాటేసిగానీ పోరాడగలరు.²⁶ అసలు వాళ్ల మధ్యనే తీవ్రమైన మనస్పర్థలున్నాయి.²⁷ వాళ్లు కలసికట్టుగా ఉన్నారని నువ్వు అనుకుంటున్నావు. కాని వారి మనసులు పరస్పరం వేరుపడి ఉన్నాయి.²⁸ వాళ్ల ఈ (దు)స్థితికి కారణం వాళ్ళ తెలివి మాలినతనమే.²⁹

لَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْبُرُجِ وَالْأَعْيُنُ عَلَىٰ رِءُوسِ النَّاسِ لَا يَتْلُونَ الْآيَاتِ الْكُرَىٰ مَعْصِنَةٌ أَوْ مِنْ وَرَاءِ
قَوْمٍ لَا يُفْقَهُونَ ﴿١٣﴾

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَوْمٍ مَعْصِنَةٌ أَوْ مِنْ وَرَاءِ
جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقَلُوبُهُمْ
شَتَّىٰ ذَٰلِكُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾

18. లోగడ మదీనాలోని కపటులు యూద తెగ అయిన బనూనజీర్ కు ఈ విధంగా కబురుచేసిన సంగతి విదితమే.
19. కాని తీరా బనూనజీర్ తెగవారు ముట్టడించబడినప్పుడు వీరు జారుకున్నారు. యూదులకు సహాయంగా రానూ లేదు. యూదులతోపాటు మదీనా విడిచి వెళ్ళనూ లేదు.
20. కపటుల కల్లబొల్లి మాటలు ఇక్కడ స్పష్టంగా చెప్పబడ్డాయి.
21. ఉదాహరణగా ఈ విషయం చెప్పబడింది. నిజానికి వారసలు సహాయంగా రారని దేవుడు ముందే చెప్పేశాడు.
22. అంటే - ఘోరంగా ఓడిపోయి, చావు తప్పి కన్నులొట్టపోయి పలాయనం చిత్తగిస్తారు.
23. యూదులకు అభయమిచ్చిన కపటులే వెన్నుచూపి పారిపోయినప్పుడు ఇక యూదులను ఆదుకునే నాధుడెవడుంటాడు? మరికొంతమంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ వాక్యం కూడా కపటుల నేపథ్యంలోనే వచ్చింది. దీని అర్థం ఇది : దగాకోరులైన కపటులకు ఎటువైపు నుంచి కూడా తోడ్పాటు అందదు. వారు దిక్కుతోచక దిక్కులు చూసే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ విధంగా దేవుడు వారిని అవమానపరుస్తాడు.
24. 'వారు' అంటే వారు యూదులూ కావచ్చు, కపట ముస్లింలూ కావచ్చు. లేదా వారందరూ కావచ్చు.
25. వారు అవివేకులు గనకనే వారి ఆంతర్యాలలో మీ పట్ల జడుపు ఏర్పడింది. వారే

15 చూడబోతే వీళ్ల వ్యవహారం వీరికి కొద్దికాలం క్రితమే గతించినవారిని పోలి ఉన్నది. వారెలాగూ తమ స్వయంకృతపు రుచిని చూశారు.³⁰ వ్యధాభరితమైన శిక్ష కూడా వారికి పడుతుంది.³¹

16 వీళ్ల సంగతి పైతాను మాదిరిగా ఉన్నది. వాడు మానవునితో, “తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించు” అని అంటాడు. తీరా అతను తిరస్కార వైఖరికి పాల్పడినప్పుడు “నీతో నాకెలాంటి సంబంధం లేదు, పో.³² నేను సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కు భయపడుతున్నాను”³³ అని అంటాడు.

كَذَلِكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرَّبُوا بَأْسَآءَ أَمْرِهِمْ
وَأَلَّهُمْ عَذَابَ الْآلِيمِ ۝

كَذَلِكَ الشَّيْطَانُ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ الْكُفْرَ فَمَا كَفَرَ قَالَ إِنِّي
بِرَبِّي مُؤْمِنٌ ۝ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝

గనక వివేకవంతులైతే ముస్లింల ఈ ఆధిపత్యానికి అసలు కారణం దేవుని తోడ్పాటేనని, భయపడవలసింది కూడా దైవానికేనని తెలుసుకునేవారు.

26. అంటే - ఈ యూదులు, కపటులు కలిసి కూడా బహిరంగ ప్రదేశంలో మిమ్మల్ని ప్రతిఘటించలేరు. కాకపోతే వాళ్లు ఏ గోడల చాటునో, కోటల లోపల కూర్చోనో దొంగదెబ్బ తీసేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. దీన్నిబట్టి తేటతెల్లమయ్యేదేమిటంటే వాళ్లు వట్టి పిరికిపందలు. మీరంటేనే వారి గుండెల్లో వణుకుపుడుతుంది.
27. వారిలో ఒకరి పొడ ఇంకొకరికి గిట్టదు. పైకి మాత్రం వారు ఒకరుగా కనిపిస్తారు. లోపలి నుంచి వారి పరిస్థితి మేడిపండు వంటిది.
28. అంటే - ఇది కపటుల మానసిక స్థితి కావచ్చు, కపటుల - యూదుల పరస్పర స్థితి కావచ్చు, లేదా ముష్రిక్కుల - గ్రంథవహుల స్థితి కావచ్చు. వారంతా సత్యానికి వ్యతిరేకంగా ఒకే జట్టుగా కనిపిస్తారు. కాని వారి మనసులు మాత్రం ఒకటి కావు. ఒకరింకొకరికి పూర్తిగా భిన్నం. ఒకరు ఇంకొకరిపట్ల వైరభావం కలిగి ఉన్నారు.
29. ఇంతకీ వారి ఈ కలతలకి, కార్మణ్యాలకి మూలకారణం వారి మూర్ఖత్వమే. విషయాన్ని గ్రహించే విశాలహృదయత గనక వారిలో ఉండి ఉంటే వారు సత్యాన్ని ఇప్పటికే గ్రహించి ఉండేవారు.
30. ఇంతకీ స్వయంకృతానికి పాల్పడిన వారెవరు? అంటే వారు మక్కా ముష్రిక్కులని కొందరు భావించారు. బనూ నజీర్ సంఘటనకు కొన్ని నెలల క్రితం బద్ర్ యుద్ధ రంగంలో ఈ ముష్రిక్కులకు ఘోరపరాజయం ఎదురైంది. వారు మూటగట్టుకున్నటు

17 పర్యవసానంగా వారిరువురూ (నరకం) అగ్నిలో ఉంటారు - శాశ్వతంగా ఉండే వారుగా! తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకునే వారికి తగిన శాస్తి ఇదే. ³⁴

18 విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. ³⁵ ప్రతి వ్యక్తి రేపటి (తీర్పుదినం) కొరకు తానేం పంపుకున్నాడో చూసుకోవాలి. ³⁶ ఎల్ల వేళలా అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. నిశ్చయంగా మీరు ఏమేం చేస్తున్నారో అల్లాహ్ కనిపెట్టుకునే ఉన్నాడు. ³⁷

كَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانظُرُوا نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

వంటి అవమానాన్నే వీళ్లుకూడా మూటగట్టుకున్నారు. మరి కొంతమంది వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యం యూదతెగ అయిన బనూ ఖైనుఖా పరాజయం నేపథ్యంలో అవతరించింది. (ఇబ్నె కసీర్)

31. వారికి పడిన ఈ శిక్ష ఇహలోక శిక్ష. పరలోక శిక్ష ఇంతకన్నా తీవ్రంగా ఉంటుంది.
32. కపటుల - యూదుల పొత్తు ఎటువంటిదో తెలియపరచటానికి ఈ ఉపమానం ఇవ్వబడింది. పైతాను తన మాయమాటలతో మానవుణ్ణి ఎలా మోసం చేశాడో అలాగే ఈ కపటులు కూడా యూదులను దగా చేశారు. మొదట్లో వారికి ఆశలపల్లకిని చూపించారు. తీరా ఆపద సమయం వచ్చిపడినప్పుడు తోక ముడిచారు.
33. పైతాన్ తన మాటలో సత్యవంతుడు కాడు. పైతాను మోసంలో పడి మానవుడు ఒడిగట్టిన అవిశ్వాసం నుండి తప్పించుకోవటానికి మాత్రమే వాడు ఈ విధంగా మాట మార్చాడు.
34. అంటే వారు చేసిన అన్యాయానికి తగిన శిక్ష శాశ్వతమైన నరకమే.
35. ఈ ఆయతులో విశ్వసించిన వారిని ఉద్దేశించి ప్రత్యేకంగా హితబోధ చేయబడింది - దైవానికి భయపడుతూ ఉండండి అని!

అల్లాహ్ కు భయపడటం అంటే అసలు అర్థం ఆయన చేయమని ఆజ్ఞాపించిన వాటిని ఖచ్చితంగా చేయటం, ఆయన వారించిన వాటిని విడనాడటం! ఈ ఆయతులో అల్లాహ్ కు భయపడమని రెండుసార్లు గట్టిగా చెప్పటం జరిగింది. ఈ భయము, భక్తి లేనిదే మనిషి మంచిపనులు చేయడు. చెడు పనుల నుండి ఆగి ఉండడు.

36. ఆ 'రేపు' ఎంతో దూరంలో లేదు. అది చాలా సమీపంలోనే ఉంది.

19 మీరు అల్లాహ్ను మరచిపోయిన వారి మాదిరిగా అయిపోకండి. (వారి ఈ విస్మరణ కారణంగా) అల్లాహ్ కూడా వారిని తమ ఆత్మలనే మరచిపోయిన వారిగా చేసేశాడు.³⁸ ఇలాంటి వారే పరమ అవిధేయులు.

20 నరకవాసులు - స్వర్గవాసులు ఎన్ను టిక్కి సమానులు కాలేరు.³⁹ స్వర్గవాసులు మాత్రమే సాఫల్యం పొందినవారు.⁴⁰

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١٩﴾

لَا يَسْتَوِي الْأَصْحَابُ النَّارِ وَالْأَصْحَابُ الْجَنَّةِ الْأَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفٰلِحُونَ ﴿٢٠﴾

37. కాబట్టి ఆయన ప్రతి ఒక్కరికీ వారు చేసుకున్న కర్మలనుబట్టి 'ప్రతిఫలం' ఇస్తాడు. పుణ్యానికి పుణ్యఫలం, పాపానికి పాపఫలం ఉంటుంది.

38. అంటే వారి అపరాధాల కారణంగా అల్లాహ్ వారిపై ఆగ్రహించాడు. వారి ఆత్మలకు మేలు చేకూర్చే సత్కార్యాల నుండి వారిని మరిపింపజేశాడు. అలాగే వారి ఆత్మలను శిక్ష నుండి కాపాడే పనుల పట్ల కూడా వారిని విస్మరణకు గురిచేశాడు. ఈ విధంగా దైవాన్ని మరచిన మానవుడు తన్నుతానే మరచిపోయే నికృష్ట స్థితికి దిగజారిపోతాడు. అతని బుద్ధి అతన్ని సరైన దిశలో మార్గం చూపదు. అతని కళ్లు అతనికి సత్యమార్గం చూపించవు. అతని కర్తవ్యుటాలకు సత్యబద్ధమైన మాటలు తాకవు. తత్ఫలితంగా తనను వినాశంపాలు చేసే పనులు తన స్వహస్తాలతో చేసుకుంటూ పోతాడు.

39. దైవాన్ని మరచిపోయి, తమ ఆత్మలకే అన్యాయం చేసుకున్న ఈ నేరస్థులు దేవుని బోనులో నిలబడే రోజు తప్పకుండా వస్తుంది. తమ ఏ శరీరం కోసం వారు ఇహలోకంలో అడ్డదారులు తొక్కారో ఆ శరీరమే నరకానికి ఇంధనంగా మారుతుంది. వీరికి ప్రతిగా మరోవర్గం వారుంటారు. వారు అనునిత్యం అల్లాహ్ను స్మరిస్తూ, ఆయన ఆదేశాలకనుగుణంగా జీవితం గడుపుతూ ఉండేవారు. వారు తమ సత్కర్మలకు గాను పుణ్యఫలం పొందే రోజు తప్పకుండా వస్తుంది. ఆ రోజు అల్లాహ్ వారికి అత్యుత్తమ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. అనుగ్రహాలతో నిండివున్న తన స్వర్గవనంలో వారికి ప్రవేశం కల్పిస్తాడు. వారికి సౌఖ్యాన్ని, హాయిని ఇచ్చే అనుగ్రహాలు అందులో ఎన్నో ఉంటాయి. అలాంటప్పుడు పరిణామం రీత్యా ఈ రెండు వర్గాల వారు పరస్పరం సమానులెలా అవుతారు? వారిరువురి మధ్య భూమ్యాకాశాలంత వ్యత్యాసం ఉంది. వీరిలో ఒక వర్గం వారు తమ గమ్యస్థానాన్ని గుర్తుంచుకుని దానికోసం జాగ్రత్తపడగా, మరోవర్గం వారు తమ గమ్యాన్ని మరచి, తమ కర్తవ్యం పట్ల నేరపూరితమైన అలసత్వం ప్రదర్శించారు.

21 ఒకవేళ మేము ఈ ఖుర్ఆనును ఏ పర్వతం మీదనో దింపి ఉంటే⁴¹ అది అల్లాహ్ భీతితో అణగారి, తునాతునకలై పోవటాన్ని⁴² నీవు చూసి ఉండేవాడివి. ప్రజలు యోచన చేయగలండులకు గాను మేము ఈ దృష్టాంతాలను వారికి వివరిస్తున్నాము.⁴³

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ هَارِيًا
مُتَصَدِّعَاتٍ مِّنْ غَسَايِمِ الْوَالِدِ وَالْوَالِدَاتِ وَالْأُمَّهَاتِ لِنَفْسِهِنَّ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

40. పరీక్ష కోసం కష్టపడిన వారు ఉత్తీర్ణులైనట్లే విశ్వాసులు, దైవభీతిగల వారు స్వర్గాన్ని పొందటంలో సఫలీకృతులవుతారు. ఎందుకంటే వారు దీనికోసం ఇహలోక జీవితంలో అనుదినం సాధన చేశారు. ప్రాపంచిక జీవితాన్ని వారు పరీక్షాలయంగా, పరిశ్రమించే క్షేత్రంగా తలపోశారు. ఈ యదార్థాన్ని తెలుసుకుని, జాగ్రత్తపడినవారు కృతార్థులు అవుతారు. అయితే ఈ ప్రాపంచిక జీవితపు వాస్తవికతను గ్రహించటంలో అశ్రద్ధ వహించినవాడు, గమ్యాన్ని మరచి పాపాలకు, ఘోరాలకు ఒడిగట్టినవాడు విఫలడవు తాడు. దేవుడు మనందరినీ కృతార్థుల జాబితాలో చేర్చుగాక!
41. మానవునిలో మేము ప్రోది చేసిన తెలివితేటలను, గ్రాహ్యశక్తిని పర్వతాలకు కూడా ఇచ్చి ఉండినట్లయితే....
42. దివ్య ఖుర్ఆన్ కు మేము వొసగిన శక్తి అటువంటిది మరి! అది విషయాన్ని చెప్పే తీరు, దాని భాష ఎంత అమోఘమైనదంటే ఎత్తయిన, దృఢమైన పర్వతాలు సయితం దాని ప్రభావానికి కృంగిపోతాయి. దైవభీతితో కంపించి, బ్రద్ధలైపోతాయి. ఈ ఉపమానం ద్వారా మానవుడు హెచ్చరించబడుతున్నాడు. ఓ మానవుడా! నీకు ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే శక్తులు ఇవ్వబడ్డాయి. అయినప్పటికీ ఖుర్ఆన్ ను విన్న తరువాత కూడా నీ హృదయం ద్రవించకపోతే నీ పర్యవసానం దారుణంగా ఉండ బోతుందని తెలుసుకో.
43. ఖుర్ఆన్ ఉపదేశాల ద్వారా వారు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని, దాని హెచ్చరికల ద్వారా వారు అవిధేయతకు దూరం కావాలని ఈ ఉపమానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. మరి కొంతమంది ఈ ఆయతులకు చెప్పిన వ్యాఖ్యానం ఇలా ఉంది : “ఈ ఆయతు అంతిమ దైవప్రవక్త (స) నుద్దేశించి అవతరించింది. దీని మర్మం ఏమిటంటే - ఓ ప్రవక్తా! మేము నీపై అవతరింపజేసిన ఈ గ్రంథం ఎంత గొప్పదంటే, ఒకవేళ మేము గనక దీనిని ఒక పర్వతంపై దింపి ఉంటే అది ఈ పాటికి ఒత్తిడికి లోనై పగిలిపోయి ఉండేది. కాని మేము నీపై అమితంగా దయదలిచాము. దివ్య ఖుర్ఆన్ వంటి శక్తిమంతమైన గ్రంథాన్ని భరించే ఓర్పును, నేర్పును, శక్తిని మేము నీకు

22 ఆయనే అల్లాహ్. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దేవుడు లేడు - గోప్యంగా ఉన్నవాటిని,⁴⁴ బహిర్గతమై ఉన్నవాటిని ఎరిగినవాడు. ఆయన కరుణామయుడు, కృపాశీలుడు.

23 ఆయనే అల్లాహ్. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయనే రాజాధిరాజు, (పరమ పవిత్రుడు), లోపాలన్నింటికీ అతీతుడు, శాంతి (భద్రతల) ప్రదాత, పర్యవేక్షకుడు, సర్వశక్తుడు, బలపరాక్రమాలు గలవాడు, పెద్దరికం గలవాడు. ప్రజలు ఆయనకు కల్పించే భాగస్వామ్యాల నుండి అల్లాహ్ పవిత్రంగా ఉన్నాడు.

24 ఆయనే అల్లాహ్ - సృష్టికర్త, ఉనికిని ప్రసాదించేవాడు,⁴⁵ రూపకల్పన చేసేవాడు. అత్యుత్తమమైన పేర్లు ఆయనకు ఉన్నాయి.⁴⁶ భూమ్యాకాశాలలో వున్న ప్రతి వస్తువూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతోంది.⁴⁷ ఆయనే సర్వాధికుడు, వివేకవంతుడు.⁴⁸

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عُلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۗ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهِمِّنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

ప్రసాదించాము. నిజానికి దాన్ని భరించగలిగే శక్తి పర్వతాలకు సయితం లేదు (ఫతీహుల్ ఖదీర్). ఈ ఆయతు తరువాత అల్లాహ్ తన గుణగణాలను తెలియజేసి దేవుని ఏకత్వాన్ని (తౌహీద్ను) చాటి చెప్పాడు. షిర్క్ను ఖండించాడు.

44. “గోప్యంగా ఉన్నవాటిని” అంటే సృష్టితాలపరంగా అని భావం. నిజానికి అల్లాహ్ నుండి ఏ వస్తువు కూడా గోప్యంగా లేదు. విశ్వమండలంలోని వస్తువులన్నీ - అవి ఆయన సమక్షంలో ఉన్నా, దాగివున్నా - ఆయనకు తెలుసు. చీకటి పొరలలో నడిచే చీమల పరిస్థితి కూడా ఆయనకు ఎరుకే.

45. ఖాలిఖ్, బారీ అనే రెండు వేర్వేరు పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. పైకి ఈ రెండు పదాలు ‘సృష్టికర్త’ అన్న అర్థంలో వాడబడుతున్నప్పటికీ, ఈ రెండింటి భావంలో కాస్తంత వ్యత్యాసం ఉందనీ, ఖాలిఖ్ అంటే తన ప్రణాళికననుసరించి అంచనా వేసేవాడనీ,

బారీ అంటే ఆ విధంగా అంచనా వేసినదాన్ని సృష్టించి ఉనికిలోకి తీసుకొచ్చేవాడని చెబుతారు.

46. అల్లాహ్ కు చెందిన మంచి పేర్ల గురించి ఇంతకుముందు అల్ ఆరాఫ్ సూరా - 180వ ఆయతులో వచ్చింది.
47. కాని వాటి భాష మనకు అర్థం కాదు.
48. ఆయన ఏ నిర్ణయం గైకొన్నా అది యుక్తితో, పరమార్థంతో నిండి ఉంటుంది. దాన్ని గురించి మనం ఊహించలేము.

